

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Kfv.III.38.055/2015/6.

A tanács tagjai: . Kárpáti Zoltán a tanács elnöke
 . Fekete Ildikó előadó bíró
 . Kovács Ákos bíró

Az I. rendű felperes: (...)

Az I. rendű felperes képviselője: Kajtár, Takács Hegymegi-
Barakonyi, Baker & McKenzie Ügyvédi Iroda, dr.
Hegymegi-Barakonyi Zoltán ügyvéd

A II. rendű felperes: (...)

A II. rendű felperes képviselője: (...)

Az alperes: Nemzeti Fogyasztóvédelmi Hatóság

Az alperes képviselője: (...) jogtanácsos

A per tárgya: fogyasztóvédelmi ügyben hozott
közigazgatási határozat felülvizsgálata

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél/felek: I. rendű felperes
(15. sorszám)

A felülvizsgálni kért jogerős határozat: Fővárosi Közigazgatási és
Munkaügyi Bíróság, 17.K.30.809/2014/14.

Rendelkező rész

A Kúria a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság,
17.K.30.809/2014/14. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi a Kúria az I. rendű felperest, hogy fizessen meg az
államnak - felhívásra - 70.000 (hetvenezer) forint felülvizsgálati
eljárási illetéket.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A II. rendű felperes 2009. június 28. napján benyújtott kérelmében
reklámfelügyeleti eljárást kezdeményezett, egyebek mellett az I.
rendű felperes mint reklámozó ellen, a (...) szám alatti (...)

benzinkút cigarettás polca felett kihelyezett, álláspontja szerint tiltott reklámnak minősülő két reklám miatt. Az egyik reklámon Kent Nanotek felirattal három cigarettás doboz grafikai képe volt látható nagyobb méretben, a másikon pedig öt Kent cigarettás doboz fényképszerű megjelenítése történt, közel méretarányosan. A II. rendű felperes kérte, hogy a hatóság valamennyi (...) benzinkútnál vizsgálja ki, hogy a kifogásolt reklámok kihelyezésre kerültek-e.

- [2] Az elsőfokú hatóság helyszíni ellenőrzést követően megállapította, hogy jogsértés nem történt. Ezen álláspontot az alperes is osztotta, a Fővárosi Bíróság azonban a Kúria által hatályban fenntartott döntésével új eljárásra kötelezte az elsőfokú hatóságot (Kfv.III.37.662/11/2014.). A megismételt eljárásban a hatóság 4.400.000 forint fogyasztóvédelmi bírsággal sújtotta a I. rendű felperest, az alperes azonban ezt a döntést is megsemmisítette, és új eljárást rendelt el.
- [3] Ezen megismételt eljárás eredményeként az elsőfokú hatóság a 2013. október 2. napján kelt BPO-001/987/17/2013. számú határozatában a I. rendű felperest 3.300.000 forint fogyasztóvédelmi bírsággal sújtotta. Megállapította, hogy az egészségvédelmi figyelmeztető feliratok a reklám teljes felületének csak 11,6%-át foglalták el, megsértve a gazdasági reklámtevékenység alapvető feltételeiről és egyes korlátairól szóló 2008. évi XLVIII. tv. (a továbbiakban: Grtv.) minimum 30%-os lefedettséget előíró 19. § (5) bekezdését. A reklám 157.940 mm² terjedelme - a Kent márkanév figyelembevételével - meghaladta a törvény által maximált 31.080 mm²-t, 148 mm x 210 mm), a dohánytermékekkel hasonlóságot mutató grafikai elemek kerültek feltüntetésre, valamint többlettartalomként háromszor is feltüntetésre került az „ár a készlet függvényében változhat” felirat, megsértve mindezekkel a Grtv. 19. § (4) bekezdés c) pontját. A bírság kiszabásakor az elsőfokú hatóság súlyosító körülményként értékelte a dohányzás egészséget veszélyeztető komoly szerepét, a I. rendű felperes nyilatkozata szerint 11 töltőállomáson három hónapig megvalósított közzétételt, azt, hogy tartalmi és méretbeli jogsértés is megvalósult, hogy háromszor is feltüntetésre került a fenti többletfelirat, hogy a reklámfelület több mint ötszörösen meghaladta az előírt maximális reklámméretet, valamint, hogy az egészségvédelmi figyelmeztetés aránya csak harmada volt az előírt lefedettségnek. Enyhítő körülményként vette figyelembe ugyanakkor, hogy a I. rendű felperes haladéktalanul intézkedett a többletfelirat eltávolításáról, miután a Kúria ítéletéből értesült arról, hogy ez jogsértő elemnek minősül.
- [4] A felperések fellebbezése alapján eljáró alperes a 2014. január 10. napján kelt HAJ-01996-12/2013. számú másodfokú határozatával az elsőfokú határozatot helybenhagyta.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

- [5] A felperések kereseteikben az alperes határozatának felülvizsgálatát, hatályon kívül helyezését, és az elsőfokú hatóság

új eljárásra kötelezését kérték.

- [6] Az I. rendű felperes a bírság jogalapját nem vitatta, azonban jogsértőnek ítélte a bírság összegének megállapítását. Arra hivatkozott, hogy a határozat sérti a Pp. 339/B. §-ába, a Ket. 72. § (1) bekezdés e) pont, ea), és ec) alpontjaiba, és a fogyasztóvédelemről szóló 1997. évi CLV. törvény (a továbbiakban: Fgytv.) 47. § (1) és (4) bekezdésében foglaltakat, vagyis a megfelelő mérlegelés és indokolás hiányára hivatkozott.
- [7] A II. rendű felperes az ügy érdemére kiható eljárási jogszabálysértésként kifogásolta, hogy az alperes túllépte az ügyintézési határidőt. Kérte, hogy emiatt a bíróság kötelezze az alperes a Ket. 33/A. § (1)-(2) bekezdéseiben megjelölt összeg megfizetésére a központi költségvetésbe. Egyetértett pertársával abban, hogy szükség lett volna tisztázni mely 11 töltőállomást érintett a jogszabálysértés. Tisztázni kellett volna azt is, hogy a (...) -on kívül milyen más cégeket bízott meg, és milyen helyszíneken és hány reklámot érintően folytatta az I. rendű felperes a tárgyi reklámozást. A közreműködőkkel kapcsolatosan is le kellett volna folytatnia a hatóságnak az eljárást. Álláspontja szerint jogszabálysértésként kellett volna értékelni, hogy a Kent Nanotek márkanévét három feliraton is népszerűsítő reklám háromféle kátrány, nikotin és szén-dioxid tartalmat is feltüntetett. A II. rendű felperes maga is vitatta a bírság összegének meghatározását, az ezzel kapcsolatos határozati indokolás megfelelőségét. A II. rendű felperes azonban nem sokallta, hanem kevesellte az I. rendű felperessel szemben kiszabott bírságot.

Az elsőfokú ítélet

- [8] Az elsőfokú bíróság a kereseteket megalapozatlannak értékelte, és elutasította azokat.
- [9] Ítéletének indokolásában elsődlegesen arra mutatott rá, hogy az ügyintézési késedelemre tekintettel tett II. rendű felperesi kereseti kérelem jelen perben nem volt teljesíthető, ugyanis itt a bíróság feladata kizárólag az alperes határozatának jogszerűségi felülvizsgálata volt. A háromféle kátrány, nikotin és szén-dioxid tartalom feltüntetésével kapcsolatosan utalt arra, hogy ennek megállapítására egyrészt nem irányult a reklámfelügyeleti eljárást megindító kérelem, másrészt az alperes a fellebbezésben foglaltakra tekintettel ésszerű magyarázatot adott arra határozatában, hogy miért nem jogszabálysértő a háromféle tájékoztatás egy reklámon. A reklámozó célja ugyanis háromfajta variáns népszerűsítésére irányult, azokhoz pedig eltérő káros anyag tartalmak tartoztak.
- [10] Egyebekben a felperesek az alkalmazott bírságszankció jogalapját nem vitatták, hanem kifejezetten az összecszerűség vonatkozásában terjesztettek elő kifogásokat. Ezzel kapcsolatosan a bíróság az Fgytv. 47. § (1) bekezdés i) pontjára, (4) bekezdésére, 47/C. § (1) bekezdésére, a Ket. 72. § (1) bekezdésére, és a Pp. 339/B. §-ára hivatkozott.

- [11] Leszögezte a bíróság, hogy az Fgytv. 47. § (1) bekezdése a bírság összegének meghatározásánál az eset összes körülményének figyelembevételét írja elő a főbb irányadó szempontok felsorolásával. Kúriai és legfelsőbb bírósági ítéletekre utalással hangsúlyozta a bíróság, hogy a közigazgatási perben a bíróság nem felülmérlegelést, hanem jogszerűségi felülvizsgálatot végez, és annak eredményétől függően érintheti vagy sem a felülvizsgált közigazgatási határozatot.
- [12] Kifejtette a bíróság, hogy mindkét felperes sérelmezte, hogy az alperes nem tárta fel mely 11 Lukoil töltőállomást érintette a megállapított jogsértés. Az I. rendű felperes részéről azonban ez már csak azért is alaptalan kifogás volt, mert maga adott tájékoztatást arról, hogy a reklámkampány 11 benzinkutat érintett, még a kampány időszakát is pontosan meghatározta. Tisztában kellett tehát, hogy legyen azzal, mely töltőállomásokról van szó, így a helyszíneken utána járhatott a reklámozás konkrét paramétereinek, az ellenőrzöttől eltérő megállapítások kifogásolásának megalapozására. Hangsúlyozta a bíróság, hogy a II. rendű felperes kifejezetten a (...) benzinkutak tekintetében kért vizsgálatot, a reklámfelügyeleti eljárás kereteit a kérelem határozta meg, így a hatóságnak nem volt kötelezettsége ezen túlmenő vizsgálatot végezni.
- [13] A bírságösszeg tekintetében felhozott felperesi kifogásokat illetően a bíróság megállapította, hogy a két felperes álláspontja közötti különbség csak az volt, hogy az elmarasztalt reklámozó I. rendű felperes az enyhítő körülményeket, míg a nemdohányzók védelme érdekében fellépő II. rendű felperes a súlyosító körülményeket látta inkább túlsúlyban állónak.
- [14] Az elsőfokú bíróság a határozatokat megvizsgálva megállapította, hogy a fogyasztóvédelmi hatóságok a hasonló ügyekben szokásos panelmondatokon kívül az ügy egyedi körülményeire is hivatkoztak. Az alperes rögzítette határozatában, hogy a bírság mértékének kiszabása során a jogsértések kiterjedtsége tekintetében 11 üzemanyag töltőállomást, időtartama tekintetében pedig három hónap időtartamot vettek figyelembe. Értékelték, hogy a jogsértő felirat reklámonként háromszor került feltüntetésre, és figyelemmel voltak arra, hogy a dohányzás súlyosan károsítja az egészséget. Az alperes továbbá tekintettel volt a kihelyezett reklámeszközök számára, és az egészségvédelmi feliratok védelmére, valamint arra, hogy tiltott grafikai elemek is rögzítésre kerültek. Azt is tekintetbe vette, hogy az I. rendű felperes önként megszüntette jogsértő gyakorlatát, a kifogásolt felirat tekintetében, amint értesült annak jogsértő voltáról. Ezen indokolás megfelel az okszerűség, a bírság mértéke pedig az arányosság követelményének. Megállapította a bíróság, hogy az alperes határozatának indokolásában szerepel a bírság visszatartó hatására hivatkozó panel elem is, amely irreleváns abból a szempontból, hogy az eljárás alá vont utóbb önként felhagyott, a kifogásolt reklámozási gyakorlattal, és jogi lehetőség sincs már eladáshelyi dohányreklámozásra. A visszatartó

hatás, mint a bírságszankció egyik általános funkciója azonban ennek ellenére is érvényesülhet az általános jogkövetési morál vonatkozásában. A bíróság álláspontja szerint az alperes a határozatában pontosan megjelölte a jogsértés és a bírság alapjául szolgáló jogszabályhelyeket, továbbá számot adott arról is, hogy mely szempontok alapján került sor a kiszabott bírság meghatározott összegének megállapítására. Okfejtése kiterjedt arra is, hogy az I. rendű felperesi jogsértés súlyánál és jellegénél fogva hogyan és mi módon érintette a fogyasztói alapjogokat, mely szempontokkal arányos bírság kiszabásának meghatározása volt a cél. Mindezek alapján a hatóság által elvégzett, szempontjaiban ismertetett mérlegelési tevékenység bíróság részéről történő ismételt elvégzésének - azaz felülmérlegelésének - sem indoka, sem jogszabályi lehetősége nem volt. Utalt a bíróság arra, hogy valóban nem állapítható meg számszerűen a hatóságok határozatainak indokolásából, hogy a megismételt eljárás során meghozott határozat miért éppen az alkalmazott összegű bírság kiszabásáról rendelkezett. Az azonban kiderül, hogy az elvégzett mérlegelés nem okszerűtlen, és a mérlegelés ésszerűtlennek nem tekinthető szempontjai is szerepelnek a határozatban. Ennek alapjaként kellően feltárássra került a tényállás, és megalapozott döntés született.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [15] A jogerős ítélet ellen az I. rendű felperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, amelyben annak hatályon kívül helyezését, és a jogszabályoknak megfelelő új döntés hozatalát, azaz az I. rendű felperes keresetének helyt adást, másodlagosan az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását kérte azzal, hogy az I. rendű felperes kereseti kérelmét teljes körűen bírálja el.
- [16] Arra hivatkozott, hogy az alperes nem tisztázta megfelelően a tényállást, a Ket. 50. § (1) bekezdésének megsértésével járt el. Kifogásolta, hogy nem állapítható meg, hogy mely 11 kereskedelmi egységről van szó, ugyanis a hatóságnak a tényállást a 11 benzinkút vonatkozásában is tisztáznia szükséges, és amennyiben a reklámozás kiterjedtsége körében eltérés mutatkozik, úgy azt köteles figyelembe venni a bírság összeg mérlegelése során is.
- [17] Az I. rendű felperes álláspontja szerint az ítélet a közigazgatási iratanyaggal ellentétesen okszerűtlenül jutott arra a következtetésre, hogy a hatóság a bírság meghatározása körében jogszerűen járt el. Jogsértő módon legitimálta az ítélet az alperes által tény szerint el nem végzett mérlegelést, ráadásul úgy, hogy egyébként még a bíróság is elismerte, hogy a hatóságok határozatai panelmondatokból állnak. Az I. rendű felperes álláspontja szerint így a határozatok az Fgytv. 47. § (1) bekezdésébe ütköznek. A Ket. 1. § (1) és (2) bekezdésében szabályozott rendeltetésszerű joggyakorlás követelményét sérti több millió forint bírság kiszabása közel öt év után úgy, hogy a kérdéses reklámokat korábban

még maga a hatóság is jogszerűnek tekintette. Megítélése szerint az alperes nem végzett semmilyen mérlegelést, hanem az eljárás során úgy szabott ki jelentősen eltérő összegű bírságokat, hogy annak okszerű magyarázatát nem adta, ezért az alperes határozata a Pp. 339/B. §-ába is ütközik, jogsértő módon hagyta jóvá ezeket a döntéseket a jogerős ítélet. Kifogásolta az I. rendű felperes a jogerős ítéletnek „az ár a készlet függvényében változhat” feliratnak a bírságösszegre gyakorolt hatása megítélését is. Nem minősülhet ezen felirat fogyasztást ösztönző elemnek csak azért, mert a reklám maga fogyasztást ösztönző. Alaptalan minden azzal kapcsolatos megállapítás, hogy a fogyasztók egészségére bármilyen hatása lenne ezen feliratnak, tehát a bírság összegének meghatározásakor nem lehetett volna súlyosító körülményként figyelembe venni. Hangsúlyozta az I. rendű felperes, hogy egy olyan ítélet nem lehet jogszerű, amely a keresetek elutasításával helyben hagy egy olyan közigazgatási határozatot, amely az ügy eldöntése szempontjából jelentős jogkérdéseket összekever, és annak indokát sem adja meg, hogy milyen mértékű szankció alkalmazására került sor az állítólagos súlyosító körülmény miatt. Az I. rendű felperes álláspontja szerint az alperes a bírságösszeg meghatározásakor egyes mérlegelési szempontokat alaptalanul figyelmen kívül hagyott. Ezzel is az Fgytv. 47. § (1) bekezdését sértette. A jogszabály és az ide vonatkozó joggyakorlat nem egyértelmű volta kapcsán hangsúlyozta, hogy az alperes a fogyasztóvédelmi bírság összegének megállapítása során köteles lett volna ezt is értékelni. Tekintettel arra, hogy a hatóságok mellőzték az I. rendű felperes által hivatkozott enyhítő körülmények figyelembevételét, a bíróság pedig a hatóságok mulasztását téves jogi álláspontja folytán – miszerint a felperesek egymással ellentétes érvei kioltják egymást – jogszabálysértő módon nem orvosolta, az ítélet jogszabálysértő.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [18] A felülvizsgálati kérelem nem alapos.
- [19] A Kúria álláspontja szerint az elsőfokú bíróság megfelelő alapossággal feltárta és rögzítette ítéletének indokolásában az ügyben irányadó tényállást, és abból az ide vonatkozó jogszabályi rendelkezések alkalmazásával helytálló jogi következtetést vont le, azzal a Kúria is egyetértett.
- [20] Kiemeli a Kúria, hogy a Pp. 270. § (2) bekezdése és 272. § (2) bekezdése értelmében a felülvizsgálati eljárás során kizárólag a jogerős ítélet jogszerűsége vizsgálható, a Pp. 275. § (2) bekezdésének megfelelően a felülvizsgálati kérelemmel érintett körben.
- [21] A Kúria a perben rendelkezésre állt iratokból megállapíthatónak találta, hogy a fogyasztóvédelmi hatóságok a megismételt eljárások során a Ket. 50. § (1) bekezdésének megfelelő módon tisztázták a tényállást, és annak alapulvételével került sor a bírságösszeg meghatározására. A Kúria egyetértett az elsőfokú bíróság ezzel

kapcsolatos okfejtésével is, ugyanis a tiltott dohányreklámozás elkövetési helyeinek száma és az elkövetés időtartama az eljárás során rögzítésre került, ez pedig megfelelő alapul szolgált a szankcionálásra. A peres felek egyetértettek abban, hogy a bírságösszeg meghatározására mérlegelési jogkörben került sor. Helyesen hivatkozott az elsőfokú bíróság a mérlegelési jogkörben hozott határozatok felülvizsgálatára irányadó Pp. 339/B. §-ában foglaltakra, a közigazgatási perben elvégezendő jogszerűségi felülvizsgálatra. A jogerős ítélet indokolásában a bíróság számba vette, értékelte és mérlegelte az alperes ez irányú tevékenységét, és azt helytállónak találta.

- [22] A Kúria megállapítása szerint az elsőfokú bíróság a tényállás tisztázására vonatkozó, a Pp. 206. § (1) bekezdése szerinti kötelezettségének minden tekintetben maradéktalanul eleget tett, a felperesek keresetei alapján a Pp. 339/B. §-ának megfelelően vizsgálta a hatóság mérlegelési jogkörben történt bírságkiszabási tevékenységét, annak okát, indokait, valamint a figyelembe vett enyhítő és súlyosbító körülményeket, amelyeket az alperes határozata is rögzített.
- [23] Hangsúlyozza a Kúria, hogy az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, az I. rendű felperes felülvizsgálati kérelembeli kifogásával ellentétben az alperes határozata a panelmondatokon kívül egyedi mérlegelési szempontokat is tartalmazott, így az nem volt jogszabálysértőnek tekinthető. Alappal hivatkozott arra az elsőfokú bíróság, hogy a határozatok érintésére kizárólag jogszabálysértés megállapítása esetén lett volna lehetősége a Pp. 339. § (1) bekezdésének megfelelően, azonban a bírságkiszabás körében sem volt jogszabálysértés megállapítható, ezért annak megváltoztatására, felülmérlegelésére nem volt jogszabályi lehetőség.
- [24] Megjegyzi a Kúria, hogy az I. rendű felperes felülvizsgálati kérelmében kifogásolta ugyan a tényállás tisztázásának hiányán túl - amelyhez egyébként éppen saját maga szolgáltatott elsődlegesen adatokat - a bírság összegszerűségét is, azonban e körben konkrét jogszabálysértést megjelölni nem tudott. Nem hozott fel olyan tényt vagy körülményt, amelynek mérlegelését az alperes ténylegesen elmulasztotta volna, érvei nem voltak alkalmasak a felülvizsgálni kért jogerős ítélet jogszabálysértő voltának alátámasztására.
- [25] Minderre tekintettel a Kúria megállapította, hogy a jogerős ítélet nem jogszabálysértő a felülvizsgálati kérelemmel érintett körben, ezért azt a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Záró rész

- [26] I. rendű felperes felülvizsgálati kérelmében kérte a felülvizsgálati kérelem tárgyaláson történő elbírálását.
- [27] A felülvizsgálati eljárásban a peres feleknek igazolt, illetve elszámolható perköltsége nem merült fel, ezért arról a Kúriának rendelkezni nem kellett.

[28] A tárgyi illetékeljegyzési jog folytán le nem rótt, az 1990. évi XCIII. törvény 50. § (1) bekezdése szerinti felülvizsgálati eljárási illeték viselésére az I. rendű felperes a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése értelmében köteles.

Budapest, 2016. május 24.

Dr. Kárpáti Zoltán s.k. a tanács elnöke, Dr. Fekete Ildikó s.k.
előadó bíró, Dr. Kovács Ákos s.k. bíró